
Vzdělanost v Česku roste, ale vysokoškoláků je stále málo

Vzdělanost v Česku roste, ale vysokoškoláků je stále málo

Vzdělanost českých obyvatel začíná být brzdou rychlejšího rozvoje ekonomiky i celé země. V Evropské unii má 22 procent ekonomicky aktivní populace vyšší než středoškolské vzdělání, u nás pouze 11,8 procenta. Abychom tento procentní rozdíl skokem dohnali, muselo by si vysokoškolské vzdělání rázem doplnit přes šest set tisíc lidí.

Vzdělanost v Česku přitom trvale roste, tvrdí statistici z Českého statistického úřadu ve své zprávě, kterou ve středu předloží vládě. V roce 1950 mělo v celé populaci vysokoškolský diplom 61 tisíc občanů, v roce 2001 už 762 tisíc a posledních padesát let se totiž zvýšil počet vysokoškoláků dvanáctkrát. (9 procent populace).

Po základní škole u nás dál studuje či se učí 98 procent lidí, což Česko zařazuje mezi přední místa zemí Evropy, pokud se týká počtu středoškoláků. V absolutních číslech je v zemi 1,9 miliónu absolventů základních škol, 3,2 miliónu středoškoláků bez maturity, 2,4 miliónu maturantů a 762 tisíc držitelů vysokoškolských diplomů.

Značná část mladých lidí se v současné době na vysokou školu vůbec nedostane, školy trpí nedostatkem peněz. Navíc řada mladších absolventů plánuje, že ze země odejde za lepším uplatněním a výdělkem. "Investice do školství jsou dlouhodobé, které ovšem prakticky žádnou vládu nezajímají, protože investují jen do krátkodobých akcí, zajímavých z pohledu voleb," říká analytik Josef Stoužil z AFIN Brokers.

Navíc ekonomiku dusí i ne zcela optimální struktura vysokoškolsky připravovaných lidí.

(Pokračování na str. 6)

(Pokračování ze str. 1)

"Na trhu chybí především dostatečné množství vysokoškolsky a kvalitně připravených techniků, které požadují především soukromé firmy, a přebývá politologů a obdobných profesí, které zase nestačí zaměstnat stát," říká vysokoškolský učitel a hlavní ekonom Raiffeisenbank Pavel Mertlík. I když se počet vysokých škol zvyšuje, roste současně i rozdíl v kvalitě absolventů jednotlivých škol, říká.

"Chybějí nám ale i všestranně připravení učni," tvrdí prezident odborového svazu Stavba Stanislav Antoniv. V zemi nefunguje ani promyšlený systém celoživotního vzdělávání.

Kraje s minimem vysokoškoláků

Velké rozdíly mezi počty vysokoškoláků a rozdíly ve vzdělanosti jsou i v krajích. Pokud v Praze mezi obyvatelstvem starším patnácti let je 146 tisíc občanů se základním vzděláním, současně zde najdete i 190 tisíc vysokoškoláků, například v Ústeckém kraji je 186 tisíc lidí se základním vzděláním, ale jen 36 tisíc vysokoškoláků. V Karlovarském kraji je tento poměr 70 tisíc ke 14 tisícům. V Libereckém kraji působí pouze 25 tisíc vysokoškoláků, v kraji Vysočina 28 tisíc (včetně učitelů, lékařů, lékárníků atd.).

Shodou okolností patří většina z těchto regionů k oblastem, kde je vysoká nezaměstnanost z důvodů malého přílivu investic a zájmu firem zakotvit právě tam. Chybí jim totiž právě schopní odborníci.

Evropské země řeší problém s vysokoškoláky, kterých je v době globalizované ekonomiky stále více třeba, tím, že lákají potřebné vysokoškoláky především ze zemí tzv. třetího světa. Například jen Indie produkuje ročně na dva milióny vysokoškolsky vzdělaných expertů.

Více je středoškolaček

Mezi českými muži převládají vyučení a středně vzdělaní bez maturity (45,3 %), následují středoškoláci (25,5 %) a absolventi základních škol (24,7 %).

Nejvíce žen má středoškolské vzdělání bez maturity (31,1 %), třetina žen (31 %) má maturitu. Celkově je více žen středoškolaček než mužů.

S růstem vzdělanosti ubývá věřících a zvyšuje se zastoupení lidí bez vyznání a naopak, tvrdí statistici.

***

Počet Vysokoškoláků

ve věku 20-29 let na tisíc obyvatel

země počet absolventů

Česká republika 5,6

Finsko 17,2

Francie 20,2

Německo 8

Rakousko 7,3

Belgie 10,1

Nizozemsko 6,1

Portugalsko 6,4

Španělsko 11,3

Švédsko 12,4

Irsko 21,7

Itálie 6,1

Velká Británie 19,5

Maďarsko 3,7

Bulharsko 7,9

Kypr 3,7

Polsko 7,4

Slovensko 7,5

Zdroj: Eurostat, 2001

Vzdělávání obyvatel ČR

rok základní vzdělání střední úplné střední vysokoškolské

1950 5 606 019 660 949 344 627 61 687

1970 4 086 749 2 225 013 1 043 936 263 127

1991 2 696 065 2 878 645 1 866 983 582 849

2001 1 975 000 3 255 400 2 431 171 762 459

Zdroj: ČSÚ

Kolik lidí mělo vysokoškolský diplom

rok počet

1950 61 tisíc

2001 762 tisíc